

03

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
Integrity and Transparency Assessment : ITA

สถานีตำรวจภูธรเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- ประมวลกฎหมายยาเสพติด
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดียาเสพติด
- แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖)
- แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘)

กฎหมายในความรับผิดชอบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
- พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2561
- กฎ ก.ตร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งยศ พ.ศ.2554
- กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจ พ.ศ.2556
- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2559

กฎหมายใหม่

- [พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565](#)
- [พ.ร.บ.ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565](#)

สถานีตำรวจภูธรเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การประชุมสาธารณะ

- พระราชบัญญัติการประชุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการประชุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการประชุมสาธารณะ
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการประชุมสาธารณะ

แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย

1. แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา
2. มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ
3. แนวทางและนโยบายในการจับหรือค้น
4. แนวทางปฏิบัติในการสอบปากคำพนักงานสอบสวน
5. สิทธิของผู้ต้องหาหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

03

การใช้ดุลยพินิจ ไม่รับคำร้องทุกข์ ในคดีอาญา

ของพนักงานสอบสวน

1

เป็นเรื่องทางแพ่ง

พนักงานสอบสวนลงบันทึกประจำวัน
และชี้แจงหลักกฎหมายให้ทราบ

2

แจ้งความเป็นหลักฐาน

ผู้แจ้งไม่มีความประสงค์
จะดำเนินคดีอาญา

3

ไม่ลงลายมือชื่อ

ถือว่าไม่ได้ร้องทุกข์ตามระเบียบ

4

บัตรสนเท่ห์

ผู้กล่าวโทษไม่แจ้งว่าเป็นผู้ใด
หรือใช้นามแฝง

๐3

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

พนักงานสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบคำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติบนหลักของการอำนวยความยุติธรรมทางอาญา ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบและเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความรวดเร็วรอบคอบต่อเนื่องเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการแทรกแซงการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน คำสั่งดังกล่าวกำหนดวิธีการปฏิบัติในการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนรับคำร้องทุกข์ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนถามปากคำ และบันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาผู้ต้องหาพยานการแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ทราบการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุถึงการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ การทำสำนวนการสอบสวน การทำความเห็นทางคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน ผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี มีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

03

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

1. รับคำร้องทุกข์

บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในสารบบการดำเนินคดีและลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้วรีบดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

2. การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน

ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 รวมทั้งระเบียบและคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการปฏิบัติการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุนิติที่มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบตามกำหนดระยะเวลา

3. ทำความเห็นทางคดี

พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณามีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดีมีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

**การจับต้องมีหมายจับ
แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ
และอ่านให้ฟัง**

โดยมีข้อยกเว้น 4 ประการ
ดังนี้

1

กระทำความผิดซึ่งหน้า

พบการกระทำความผิดซึ่งหน้า เห็นผู้นั้น
กำลังกระทำความผิด

2

พบผู้ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิด

พบบุคคลควรสงสัยว่าจะก่อเหตุร้ายแก่บุคคล
หรือทรัพย์สินผู้อื่น ซึ่งมีอาวุธ/เครื่องมือ

3

บุคคลจะหลบหนี ยุ่งเหยิง

พยานหลักฐาน มีความจำเป็น
เร่งด่วนออกหมายจับไม่ทัน

4

**จับบุคคลที่จะหนีหรือหลบหนี
ระหว่างได้รับการประกันตัว**

แนวปฏิบัติในการค้น

การค้นต้องมีหมายศาลก่อนการค้นต้องอ่านและแสดงหมายค้น

โดยมีข้อยกเว้น 6 ประการดังนี้

1

เมื่อมีเหตุร้าย
หรือเสียงร้องให้ช่วย

2

เมื่อพบการกระทำ
ความผิดซึ่งหน้า

3

เมื่อมีผู้กระทำความผิดซึ่งหน้า
หลบหนีหรือซ่อนตัว

4

เมื่อมีพยานหลักฐานว่ามีสิ่งของ
ผิดกฎหมายหรือได้มา
ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย

5

เมื่อผู้ที่จะต้องถูกจับ
เป็นเจ้าของบ้าน

6

ห้ามมิให้ค้นในที่สาธารณะ
เว้นแต่มีเหตุสงสัยว่ามีสิ่งของ
เพื่อใช้กระทำความผิด
หรือได้มาโดยผิดกฎหมาย

สอบปากคำผู้กล่าวหาต้องสอบสวนให้ปรากฏ

สอบปากคำผู้ต้องหา

1 หากไม่มีหลักฐานตามสมควร
ว่าผู้ต้องหาคงกระทำความผิด
ให้แจ้งเพียงว่าถูกกล่าวหาอย่างไร
โดยไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหา

1

2 หากมีพยานหลักฐานตามสมควร
ว่าผู้ต้องหาคงกระทำความผิด
ให้แจ้งข้อกล่าวหาพร้อมแจ้งสิทธิว่า
ผู้ต้องหาจะมีสิทธิจะให้การหรือไม่ก็ได้
และมีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟัง
การสอบปากคำตนได้

2

3 กรณีผู้ต้องหาให้ปากคำ
แล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อ
ให้พนักงานสอบสวนหมายเหตุไว้

3

4 คดีอัตราโทษประหารชีวิต
ก่อนเริ่มถามปากคำต้องถามว่าผู้ต้องหา
มีทนายความหรือไม่
หากไม่มีต้องจัดหาให้

4

03

สอบปากคำพยาน

1

- สอบปากคำให้เห็นว่าพยานมีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร เป็นประจักษ์พยานหรือพยานแวดล้อม

2

- กรณีพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้ พนักงานสอบสวนต้องจัดหาล่ามแปลในการสอบปากคำ

3

- พยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รายงานผลการตรวจไว้แล้ว ไม่ต้องบันทึกปากคำอีก

สอบปากคำบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี

1

ต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์
บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมฟังการสอบสวน

2

จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบสวน

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ

- 3.1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อที่กักขังตราชยศประชาชน ตัวอย่างเช่น การวางเพลิง, การทำให้กระเปิด
- 3.2 ความผิดที่ข่มขืนหรือข่มขืนด้วยกำลัง
- 3.3 ความผิดฐานก่อคดีเด็ก คนเจ็บป่วยหรือคนชรา
- 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.5 ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.6 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.7 ความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต
- 3.8 ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย
- 3.9 ความผิดฐานบุกรุก จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
**** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ ****

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
- ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ

- 3.1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้แก๊งค์ขโมยทรัพย์สิน ตัวอย่างเช่น การวางเพลิง, การทำให้อาคารระเบิด
- 3.2 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตัวอย่างเช่น ถูกฉ้อโกง, ถูกข่มขืน
- 3.3 ความผิดฐานก่อกวนสังคม คนเจ็บป่วยหรือคนชรา
- 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.5 ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ รัศอากรทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.6 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต
- 3.7 ความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต
- 3.8 ความผิดฐานทำให้อับอาย
- 3.9 ความผิดฐานบุกรุก จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
**** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ ****

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ที่ตามมาได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
- ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความยุติธรรม ได้แก่

01

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

02

สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองทุนยุติธรรม

03

สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาชั้นสอบสวน

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมีได้เป็นผู้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุด ในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมีได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย **500 บาท** (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กฎหมายกำหนด)
- ค่ารักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ **ไม่เกิน 50,000 บาท**
- ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัดที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น **ไม่เกิน 30,000 บาท**

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน **100,000 บาท**
- ค่าจัดการศพ **20,000 บาท**
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- ค่าเสียหายอื่น **ไม่เกิน 40,000 บาท**

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ, สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
**** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ****

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- 👉 ค่าจ้างทนาย
- 👉 ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- 👉 ค่าธรรมเนียมศาล
- 👉 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ ภาระค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ ภาระหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ จากกองทุนยุติธรรม

ชั้นพนักงานสอบสวน

ชั้นพนักงานอัยการ

ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมนำเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด นิสัย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้ที่มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการบ่อนทำลายโดยชอบด้วยกฎหมาย
- 2 จำเลยที่ถูกบังคับตามคำพิพากษาเกินเวลาที่กำหนด
- 3 จำเลยที่ถูกขังในระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับคำตอบแทนตามกฎหมาย ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 4 กรณีอื่นๆตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
 - ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
 - เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
 - ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
 - เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1
- ** ยื่นคำขอภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดสิทธิฯ ****

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพหุตุกรณ
- ✓ สถานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มี ฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้อง สงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการกระทำความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : วิจัย เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.วิ.อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้ต้องหานั้นเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่เจ้ากระทรวงทำความผิดจริงหรือไม่นั้น ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานั้นถือเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำผิดมิได้ (รัฐธรรมนูญฯ ม.39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ ม.40 (3)(4)(7) ป.วิอาญา ม.130, 134 วรรคสาม)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาหนวยความให้ (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7), และ ป.วิอาญา ม.134/1)
- 4 สิทธิที่จะไม่ให้ทนายความเป็นผู้บอกตนเองอันอาจทำให้ตนเองถูกฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ป.วิอาญาม.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจำคุกประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามกฎหมายและต้องแจ้งเหตุให้ทราบโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7) และ ป.วิอาญา ม.106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คดีชั้นการไม่ให้ประกันตัว (ป.วิอาญา ม.119 กว)
- 8 สิทธิที่จะมีล่ามหรือล่ามภาษาเมื่อ กรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ (ป.วิอาญา ม.13 วรรคสองและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณีที่เชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดี ได้ (ป.วิอาญา ม.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือจึงมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก (ป.วิ.อ.ม.7/1 วรรคแรก)
- 11 มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นนายความเป็นการเฉพาะตัว (ป.วิ.อ.ม.7/1(1))
- 12 มีสิทธิให้ทนายความ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อ.ม.7/1(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร (ป.วิ.อ.ม.7/1(3))
- 14 มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย (ป.วิ.อ.ม.7/1(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสแก้ข้อหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อ.ม.134 วรรคสี่)
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาให้การ ก่อคดีที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (ป.วิ.อ.ม.134/4(1))